



ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro



Tel: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Director General Rus Delia Claudia

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud

Bistrița, Str. Sucevei, Nr. 1-3, Jud. Bistrița-Năsăud

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 22929 / 19. DEC. 2019

RECOMANDAREA

Nr. ¹⁵⁷ din 19 decembrie 2019

Având în vedere prevederile art. 14 al. Legii nr. 35/1997, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, referitor la o posibilă încălcare a prevederilor art. 49 din Constituția României, privind protecția copiilor și tinerilor, urmare a reportajului apărut pe someseanul.ro în data de 12.11.2019 în care a fost relatat faptul că o minoră, în vârstă de ani, aflată în sistemul de protecție, a plecat în mod voluntar de la centrul rezidențial Case de tip familial Teaca și nu s-a mai întors.

În scopul verificării situației expuse în presă, instituția Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj- Napoca – Avocatul Copilului, a efectuat o anchetă la sediul Centrului rezidențial Case de tip familial Teaca, județul Bistrița Năsăud.

Obiectivul anchetei a constat în clarificarea aspectelor de mai jos:

Având în vedere dispozițiile din Legea 272/2004 s-au solicitat următoarele date:

1. Actele care au stat la baza instituirii măsurii de protecție specială pentru minora
2. Planul de servicii personalizat, raportul de evaluare inițială; evaluarea comprehensivă; evaluare psihologică; raportul de reevaluare – la 3 luni; planul individual de protecție; fișele de monitorizare; fișele medicale; fișa privind educația minorilor.
3. Dacă s-a stabilit un program personalizat de consiliere psihologică. Cine asigură serviciile de consiliere.
4. Comunicarea următoarelor documente, conform Ordinului nr. 25/2019:
 - procedura privind soluționarea situațiilor de părăsire a Caselor de tip familial Teaca fără permisiune;
 - procedura privind relațiile personalului cu beneficiarii Caselor de tip familial Teaca ;
 - procedura privind controlul comportamentelor copiilor;
 - fișa specială de evidență a comportamentelor deviate/a situațiilor de părăsire fără permisiune a Caselor de tip familial Teaca;
 - programul de formare profesională a personalului din Casele de tip familial Teaca;
 - registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului;

5. Documentul de înființare a Caselor de tip familial "Teaca" capacitatea și numărul de beneficiari; când a fost efectuată ultima misiune de audit.
6. Informații privind modul de formare a grupelor de copii și vârsta acestora.
7. Situația juridică actuală a minorilor.
- 8 Date privind contracte de servicii cu specialiști din afara Casei de tip familial "Teaca", respectiv contracte de voluntariat.

Derularea anchetei.

Din partea Centrului rezidențial – Case de tip familial "Teaca" au participat la anchetă:

- Domnul [] în calitate de Șef Centru;

Reprezentanții instituției Avocatului Poporului au adus la cunoștința reprezentantului centrului, scopul și obiectivele anchetei.

Din analiza documentelor puse la dispoziție, în cadrul anchetei, au rezultat următoarele:

1. **Centrul rezidențial Case de tip familial Teaca** are o capacitate de 25 locuri, în prezent fiind cazați un număr de 13 băieți și 16 fete. Casele de tip familial Teaca oferă servicii protective de tip rezidențial. Fiecărui copil aflat în evidență i se asigură:

- primire și găzduire temporară;
- îngrijire și întreținere zilnică într-un cadru de viață cât mai asemănător celui familial;
- asistență medicală generală permanent adaptată nevoilor individuale ale copilului (aceasta se realizează prin înscrierea copiilor la medicul de familie și contactul permanent cu acesta, respectarea recomandărilor medicale);

- asigurarea accesului la educație, informare și cultură, școlarizare gratuită și obligatorie cu integrarea lor în unitățile școlare frecventate de copiii din comunitate;

- dezvoltarea relației copilului cu comunitatea prin organizarea de programe pentru cunoașterea localității, desfășurarea și participarea la programe și spectacole culturale, sportive, artistice, religioase;

- reintegrare comunitară.

2. **În ceea ce o privește pe minora [], care a părăsit Centrul rezidențial fără voie, reținem următoarele:**

În prezent minora [] beneficiază de măsura de protecție plasament în cadrul Casei de Tip Familial nr. 1 Teaca, conform Sentinței Civile nr. /11.02.2016. Aceasta este elevă în clasa a []-a, (profil Lucrător în comerț) la Liceul Teoretic "C.R. Vivu" din localitatea Teaca, avându-l diriginte pe dl. []

Atât mama cât și tatăl lucrează în străinătate (tatăl lucrează în Spania iar mama lucrează în Portugalia), iar minora, inițial, a rămas în grija bunicii materne, unde a fost agresată fizic atât de către bunică cât și de către o mătușă. Deși inițial mama și-a manifestat dorința de a o lua pe minoră cu ea în Portugalia, ulterior a fost de acord cu instituirea unei măsuri de protecție, ea neavând în prezent mijloacele materiale necesare întreținerii minorei, alegând să se ocupe de cei doi băieți pe care îi mai are, respectiv []

Încercările de plasare a minorei în cadrul familiei extinse (unchi și mătuși) nu au avut rezultatul scontat, o parte dintre aceștia refuzând să-și asume responsabilitatea creșterii și îngrijirii fetei, iar unchiul matern [], care a făcut o încercare în acest sens, a ajuns la concluzia că nu este în măsură să se ocupe de minoră, acesta din urmă fiind, din punctul lui de vedere, neascultătoare.

Minora [] menține legătura sporadic cu mama prin intermediul facebook-ului, iar cu tatăl legătura este menținută mai des, vorbesc săptămânal tot prin intermediul facebook-ului. [] susține că tatăl o va lua în familie, îi trimite bani pentru cheltuieli personale. Șeful de centru a discutat cu educatorul de referință al minorei, domnul [] care a confirmat depunerea

sume de bani din partea tatălui. Conform registrului de convorbiri telefonice nu s-au observat contacte din partea mamei, ei din partea tatălui. Sporadic, a fost vizitată de către unchiul matern. Minora fost învoită la sfârșitul vacanței de vară, în anul 2017, în familia bunicii materne doamna , în localitatea , nr. 1, comuna , jud. Bistrița-Năsăud, însă de la acea dată bunica nu a mai învoit-o pe nepoata sa.

nu acceptă regulile și procedurile existente la nivel de grupă. Conform scrisorii medicale nr. 34/31.10.2019 eliberată de către medic specialist în psihiatrie pediatrică d-na , minora prezintă următoarele diagnostice : și , apărând de obicei în perioada copilăriei și adolescenței.

și pentru sănătate. Tratamentul recomandat este , evitarea psihoexcitantelor alimentare și a toxicelor, consiliere psihologică periodică.

În data de 11.11.2019 s-a informat conducerea DGASPC B-N din partea înlocuitorului șefului de centru, d-na , cu privire la incidentul minorei , care a părăsit Casa de Tip Familial nr. 1 Teaca, fără învoire. Ulterior, s-a găsit în camera acesteia un bilet scris din care reieșea că nu își mai dorește să rămână în casa de tip familial.

Astfel, în cursul zilei de 12.11.2019 s-a dispus efectuarea vizitei de lucru, la recomandarea conducerii DGASPC B-N, cu scopul verificării incidentului, la Casele de Tip Familial Teaca, a d-nei (manager de caz din cadrul Serviciului Management de caz pentru copii și evaluare inițială), cu acea ocazie s-au constatat următoarele:

- La momentul sosirii în localitatea Teaca, la Casa de Tip Familial nr. 1, erau deja prezente echipele de intervenție ale Inspectoratului Județean de Poliție. S-au discutat aspecte vizând incidentul minorei atât cu agenții de poliție, cât și cu educatorii de serviciu din ziua respectivă și cea precedentă. La scurt timp, directorul Liceului "C.R. Vivu" Teaca l-a contactat telefonic pe dl. , șef centru, despre faptul că a luat legătura telefonic prin intermediul facebook-ului cu o elevă de la școală. Astfel, s-au mobilizat echipele de intervenție pentru localizarea apelului telefonic, precum și contactarea Postului de Poliție din comuna Livezile, pentru a efectua control la domiciliul unchiului matern numitul , din localitatea . Minora a fost identificată și găsită, de către agenții de poliție, în localitatea Dorolea, în timp ce se întorcea de la grădiniță cu verișorul mai mic. Ulterior, a fost adusă la Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița-Năsăud pentru audiere și consiliere psihologică.

3. În ceea ce privește organizarea și modul de desfășurare a activității în cadrul Centrului rezidențial – Case de tip familial Teaca, Județul Bistrița Năsăud.

Centrul rezidențial – Case de tip familial Teaca se confruntă cu următoarele:

- Centrul nu are angajat un asistent social, serviciile fiind asigurate doar prin intermediul echipei multidisciplinare din cadrul DGASPC Bistrița Năsăud. Deși există post vacant, nu este ocupat, acesta fiind scos la concurs de 3 ori în 3 ani. Se impune organizarea concursului de ocupare a postului, în mod constant, potrivit prevederilor H.G. 286/2011, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, având în vedere distanța între localități (30 de km față de municipiul Bistrița și 28 de km față de municipiul Reghin), ținând cont de faptul că salarizarea asistentului social debutant, potrivit Anexei nr. II din Legea-Cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, este de 3250 lei, raportat la faptul că în ultimii 3 ani nu a fost ocupat postul de asistent social, se impune luarea unei măsuri de asigurare a serviciilor de specialitate prin delegarea unui asistent social, din cadrul DGASPC Bistrița Năsăud, conform prevederilor art. 44 din Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, republicat.

- Centrul nu beneficiază de serviciile unui **psiholog** angajat, deși în organigrama centrului există post de psiholog. Consilierea psihologică este acordată săptămânal de medicul care are încheiat contract cu DGASPC Bistrița Năsăud. Postul de psiholog nu a fost scos la concurs. Se impune scoaterea la concurs a postului de psiholog iar, până la ocuparea postului prin concurs, analizarea necesității de aplicare a delegării unui psiholog din cadrul DGASPC Bistrița Năsăud sau stabilirea mai multor ședințe săptămânale, prin contractul pe care DGASPC Bistrița Năsăud îl are încheiat cu psihologul _____, având în vedere necesitățile minorilor, în ceea ce privește consilierea psihologică de specialitate.

- Deși în organigramă sunt prevăzute 13 posturi de **educatori**, sunt doar 11 ocupate (6 educatori la Casa nr. 2 și 5 educatori la Casa nr.10). Anul viitor urmează să se pensioneze unul dintre educatori astfel că efectivul va fi de 10 educatori. Se impune scoaterea la concurs a posturilor de educatori vacante, respectiv aplicarea delegării conform prevederilor art. 44 din Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, republicat, sau analizarea posibilității de cumul, la nivelul centrului rezidențial.

- Angajații centrului rezidențial nu au beneficiat de **formare profesională continuă**, ultima formare profesională având loc acum 2 ani, pentru 2 dintre educatori. Cursurile de prevenire a bolilor cu transmitere sexuală, organizate de către Direcția de Sănătate Publică Bistrița Năsăud, nu sunt în măsură să acopere necesarul de formare al personalului. Se impune organizarea unor cursuri de formare axate pe nevoile reale ale personalului, în baza unei analize de nevoi efectuată de către șeful centrului rezidențial.

Prevederile din Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare se aplică tuturor serviciilor sociale, precum și furnizorilor de servicii sociale, publici și privați, care funcționează pe teritoriul României, denumiți furnizori.

Conform dispozițiilor art. 2 alin (1) din acest act normativ "Calitatea în domeniul serviciilor sociale reprezintă ansamblul de cerințe și condiții ce sunt îndeplinite de furnizori și de serviciile sociale acordate de aceștia pentru a răspunde nevoilor și așteptărilor beneficiarilor.", evaluarea și monitorizarea calității în domeniul serviciilor sociale realizându-se în baza unor standarde, criterii și indicatori.

Standardele, criteriile și indicatorii trebuie să se axeze cu precădere pe aspectele reglementate de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv "e)dezvoltarea resurselor umane implicate în acordarea serviciilor sociale și îmbunătățirea condițiilor de muncă: recrutarea de personal calificat și asigurarea formării continue a acestuia, implicarea voluntarilor, asigurarea condițiilor de lucru adecvate și a echipamentelor specifice activităților derulate, asigurarea sănătății și securității la locul de muncă."

În scopul asigurării cadrului legal de implementare a acestor dispoziții legale Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială prevede în cuprinsul Anexei nr. 1 standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi, reglementând, de asemenea proceduri noi sau revizuite de lucru și registre noi pe care centrele trebuie să le deschidă și să le completeze.

Referitor la resursele umane PARTEA 2: STANDARD 2 - RESURSE UMANE. SUBPARTEA 0 prevede "Centrul rezidențial dispune de o structură de personal capabil să asigure activitățile și serviciile acordate, în concordanță cu misiunea, scopul/funcțiile centrului și cu nevoile copiilor.", iar SUBPARTEA 5: S2.5. statuează "Centrul dispune de numărul și structura de personal necesară desfășurării activităților proprii în condiții optime." Centrul stabilește o structură

RECOMANDARE

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, precum și de Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea Regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal va dispune:

1. Efectuarea demersurilor legale necesare în vederea angajării unui asistent social la centrul rezidențial Case de Tip Familiar Teaca, respectiv a delegării unui asistent social, din cadrul DGASPC Bistrița Năsăud, până la ocuparea postului prin concurs, conform prevederilor art. 44 din Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, republicat.

2. Asigurarea condițiilor necesare pentru o consiliere adecvată a beneficiarilor din centrul rezidențial Case de Tip Familiar Teaca, prin angajarea unui psiholog, în acest sens urmând a fi organizat concurs pentru ocuparea postului vacant.

3. Modificarea contractului încheiat cu psihologul care asigură consiliere la sediul centrului rezidențial Case de tip familial Teaca, în sensul de a asigura servicii de specialitate conform nevoilor beneficiarilor, în baza unei analize de nevoie efectuată de către Șeful centrului rezidențial Case de Tip Familiar Teaca.

4. Suplimentarea numărului educatorilor, prin organizarea concursului de ocupare a posturilor vacante, respectiv prin delegarea personalului din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița – Năsăud, conform art. 44 din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, republicată, având în vedere faptul că, lipsa personalului constituie un factor de risc pentru beneficiari, fiind fizic imposibil să fie asigurată supravegherea corespunzătoare a tuturor minorilor.

5. Organizarea unor cursuri de formare ale personalului din centrul rezidențial Case de Tip Familiar Teaca, axate pe nevoile reale ale acestora, în baza unei analize de nevoi efectuată de către șeful centrului rezidențial.

Directorul **Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița – Năsăud** va informa Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Cluj – Napoca, cu privire la însușirea recomandării și măsurile dispuse, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber



organizatorică și de personal adecvată și totodată flexibilă, adaptată la numărul, vârsta, nevoile copiilor rezultate din particularitățile pe categoriile de vârstă reglementate.

De asemenea, aceeași parte prevede obligația coordonatorului centrului de a "depune toate eforturile pentru a asigura continuitatea îngrijirilor pe parcursul a 24 de ore și informează în scris, ori de câte ori situația o impune, furnizorul de servicii sociale care administrează centrul cu privire la lipsa personalului." Personalul trebuie să fie suficient pentru asigurarea continuității serviciilor.

ANEXA nr. 1: Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi. Subpartea 3: S1.3. Centrul asigură instruirea personalului și facilitează accesul acestuia la cursuri de perfecționare și formare profesională. Coordonatorul centrului se preocupă permanent de creșterea performanțelor profesionale ale personalului. Coordonatorul centrului pune la dispoziția personalului toate procedurile aplicate în activitatea curentă și organizează sesiunile periodice de instruire realizate în centru sau de către furnizorul de servicii sociale.

Coordonatorul centrului planifică echitabil participarea personalului la cursuri de perfecționare/formare profesională oferite furnizori de formare profesională acreditați.

Formarea profesională se realizează cu respectarea prevederilor legale în domeniu și este planificată anual de către furnizorul servicii sociale, în colaborare cu coordonatorul centrului.

Sesiunile de instruire și cursurile de perfecționare/formare profesională se consemnează într-un registru special, respectiv Registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului.

Conform art. 46 din *Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*, republicată, cu modificările și completările ulterioare "(1) Copilul are dreptul de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate pe care o poate atinge și de a beneficia de serviciile medicale și de recuperare necesare pentru asigurarea realizării efective a acestui drept."

Având în vedere prevederile legale cuprinse în:

➤ Art. 5 alin (1) și (4), art. 6, art. 17, art. 18, art. 44 alin. (1) și (2), art. 58, art. 60, art. 72, art. 73, art. 90, art. 95, art. din *Legea nr. 272/2004* privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată - copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, în condițiile legii.

➤ Art. 10 lit a) pct. 2, 3, 7, 13 din *Hotărârea Guvernului nr. 797/2017* pentru aprobarea Regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal.

➤ Anexa 1 la Nomenclatorul privind serviciile sociale, respectiv, Regulamentul Cadru de organizare și funcționare a serviciului social cu cazare, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 867/2015*, cu modificările și completările ulterioare.

➤ *Ordinul 25/2019* privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție.

În temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 lit. f), art. 24 și art. 26 din *Legea nr. 35/1997* privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, precum și pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta: